

Jaarverslag 2016

De NVVE heeft eind 2016
166.830 leden

30 medewerkers
op het bureau in Amsterdam

NVVE

De Nederlandse Vereniging voor een Vrijwillig Levenseinde (NVVE) geeft voorlichting en informatie over euthanasie en hulp bij zelfdoding, verstrekt wilsverklaringen, houdt onderzoek en ondersteunt en faciliteert initiatieven met betrekking tot het zelfgewilde levenseinde.

De vereniging zet zich in voor keuzevrijheid aan het einde van het leven. De NVVE wil een optimale uitvoering van de euthanasiewet, vooral voor groepen die in de praktijk geen hulp krijgen, zoals mensen met dementie, chronisch psychiatrische patiënten en ouderen die vinden dat hun leven voltooid is.

18.908
wilsverklaringen
waarvan 8.820 digitaal

160 vrijwilligers en
consulenten actief
verspreid over het land

4.529
niet-reanimerenpenningen
in totaal zijn er tot dit jaar een kleine
40.000 penningen uitgereikt

1.055
huisbezoeken
door consulenten van het Adviescentrum

**Ruim 350
deelnemers**
uit 26 landen

Wereldconferentie

De NVVE organiseerde op verzoek van de *World Federation of Right to Die Societies* de tweejaarlijkse internationale conferentie. Het congres *Euthanasia 2016* vond plaats van 11 tot 14 mei in congrescentrum Rai in Amsterdam.

362 vragen over levenseinde en psychiatrie

Psychiatrie

Tijdens het NVvP-congres van de vereniging van psychiaters organiseerden we een workshop over de ontwikkelingen in België en Nederland en waren we aanwezig met een stand om aandacht te vragen voor euthanasieverzoeken van mensen met chronische psychiatrische problematiek. Tevens boden we dit jaar facilitaire ondersteuning aan de steungroep psychiaters, die vragen van professionals over euthanasie beantwoordden.

**2.431 vragen
aan het Adviescentrum**

**218 vragen over
levenseinde en dementie**

Dementie

In de *Handreiking Schriftelijke Euthanasieverzoek* van het ministerie van VWS staat duidelijk dat een schriftelijk verzoek een mondeling verzoek kan vervangen. De verwachting dat dit zou leiden tot het honoreren van meer verzoeken in een laat stadium van dementie is niet uitgekomen. Wij blijven ons inzetten voor het inwilligen van verzoeken in een later stadium van dementie. Op de dag van de wilsverklaring in september hielden we op een vijftal plekken in het land drukbezochte pop-up bijeenkomsten over de waarde van de wilsverklaring en het vroegtijdig bespreken van die wens met de huisarts.

**58 vragen over
levenseinde en
existentieel lijden**

**269 vragen over
levenseinde en
ouderdomsklachten**

Voltooid leven

In februari 2016 werd het langverwachte rapport van de adviescommissie Voltooid Leven uitgebracht. Volgens deze commissie-Schnabel biedt de euthanasiewet voldoende ruimte om het merendeel van de 'voltooid leven'-problematiek te ondervangen. Op dit moment is stapeling van ouderdomsklachten wel grond voor euthanasie, maar dat wil niet zeggen dat verzoeken altijd worden gehonoreerd. Het kabinet kondigde in oktober een visie op voltooid leven aan, die gebaseerd is op autonomie en uitgaat van existentieel lijden. Eind december kwam D66 met een concreet voorstel om voltooid leven wettelijk te regelen.

**website NVVE
577.485 x bezocht**

**138.904
poststukken verstuurd**

**39.792
telefoontjes
beantwoord**

Ledenparticipatie

In 2016 is – daartoe mede aangespoord door en in samenwerking met de werkgroep ledenparticipatie (WGLP) – een start gemaakt met het stimuleren van een actiever verenigingsleven. Een levendige en betrokken vereniging biedt leden immers de mogelijkheid ervaringen te delen, van elkaar te leren en in samenspraak standpunten te formuleren over kwesties aangaande het vrijwillig levenseinde.

In 2016 heeft de NVVE in samenwerking met de Werkgroep Ledenparticipatie als 'pilot kleinschalig ledencontact' een begin gemaakt met het faciliteren van een dergelijk ledencontact op lokaal niveau. Eind 2016 gingen – verspreid over het land – in het kader van deze pilot 17 lokale gespreksgroepen van start. Zowel de ervaringen van de speciaal daarvoor opgeleide 'opstarters' als die van de aan de gespreksgroepen deelnemende leden werden direct na afloop geëvalueerd. De bevindingen zullen worden meegenomen in het op grotere schaal voortzetten van lokale gespreksgroepen.

**Relevant
4x per jaar**

Social media

www.facebook.com/waardigsterven
809 nieuwe volgers in 2016

Bericht over proef met laatstewilpil
had het grootste bereik:
14.978 personen

www.twitter.com/waardigsterven
Bericht over orgaandonatie na euthanasie
werd het meeste weergegeven:
1.580 keer

**833 bezoekers
sprekuren
op locatie**

**1.871 telefonische
sprekuren**

Sprekuren

De NVVE heeft op 30 plaatsen in het land Spreekuren Wilsverklaringen ingesteld om leden bij te staan bij het opstellen van hun wilsverklaringen. In dit jaar werd daar door 833 leden gebruik van gemaakt. Ook waren er 1.871 leden die gebruik maakten van de telefonische Spreekuren Wilsverklaringen.

Financiën 2016

X € 1000

RESULTAAT 2016

BATEN

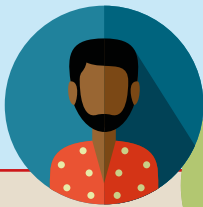
Ontvangsten van leden	3.340
Overige baten	688
Totaal baten	4.028

LASTEN

Communicatie	227
Relevant	388
Dienstverlening leden	66
Inkoop wilsverklaringen	90
Inkoop NR-penningen	149
Bureaunkosten	496
Verenigingskosten	186
Overige activiteiten	560
Personeelskosten	1.878

Totaal lasten	4.040
Resultaat	-12

NVVE Jongeren

In januari hebben de NVVE-jongeren samen met een aantal politieke jongeren organisaties een borstbeeld van Els Borst aan minister Schippers aangeboden. Tijdens het jongeren symposium in februari konden jongeren praten en discussiëren over uiteenlopende vraagstukken omtrent jongeren en het zelfgekozen levenseinde. Ruim honderd aanwezigen luisterden naar lezingen en namen deel aan het debat. Ook werd op het symposium een nieuwe website en brochure gelanceerd voor jongeren onder de 40 jaar. Maandelijks wordt er een café Doodnormaal georganiseerd in diverse steden in Nederland, waar met jongeren wordt gesproken over het levenseinde.

2.135 bezoekers
regiobijeenkomsten

Werkgroep politiek

De werkgroep politiek bestaat uit NVVE-leden die verbonden zijn aan diverse politieke partijen. In 2016 is uitvoerig stilgestaan bij het opnemen van NVVE-standpunten in de politieke partijprogramma's voor de verkiezingen in 2017. De inzet van de werkgroep heeft ertoe geleid dat een aantal politieke partijen positieve standpunten heeft ingenomen over het waardig levenseinde.

73 T-shirts uitgedeeld

'Omdat ik zelf wil bepalen wanneer ik finish'

Leerstoel

De bijzondere Leerstoel Kwaliteit van de laatste levensfase die de NVVE financiert, wordt bekleed door Suzanne van de Vathorst. Zij wil de wetenschappelijke kennis over het waardige levenseinde vergroten en het onderwijs aan artsen en verpleegkundigen verbeteren. Zij spreekt zich ook vaak publiekelijk uit middels publicaties en lezingen. Dit jaar trad zij onder andere op bij Buitenhof en op een door de KNMG georganiseerd congres. Daarnaast levert zij ook veelvuldig een bijdrage aan onze bijeenkomsten.

161 lezingen
Presentatiedienst

Voorlichting

De NVVE geeft op verschillende manieren voorlichting. In het afgelopen jaar deden we dat via lezingen en de websites

- www.nvve.nl
- www.euthanasiedoodnormaal.nl
- www.thisistheend.nl en www.voltooidleven.nl

27 vrijwillige medewerkers
Presentatiedienst

